

Profilul psiho-comportamental al infractorului în serie

Serial killer profiling

Le profil psycho-comportementale de l'infracteur en série

Nume: Viviana Cornețeanu

Anul: III

Seria a III-a

Grupa: 318

Rezumat

Profilul psiho-comportamental al infractorului în serie presupune analiza profilului personalității și a modului de operare a criminalului organizat și a celui dezorganizat, prezentarea principalelor tehnici de realizare a profilului psiho-comportamental și reconstituirea profilului psiho-comportamental al criminalului în funcție de diverse aspecte.

În ultima parte a lucrării sunt prezentate două cazuri, la nivel intern și internațional, care ilustrează trăsăturile esențiale ale criminalului organizat și dezorganizat.

Abstract

Serial killer profiling implies the analysis of the personality profile and the modus operandi of the organised and disorganised serial killer, the presentation of the main techniques of profiling and reconstruction of the profile based on different aspects.

The final part includes two examples of organised and disorganised serial killers, at national and international level.

Resumé

Le profil psycho-comportementale de l'infracteur en série suppose une analyse du profil de la personnalité et une analyse en ce qui concern le façon d'actioner, la présentation de techniques de réaliser le profil psycho-comportementel.

En final, il s'agit de deux cas à niceau nationale et international qui illustrent les caractéristiques du criminel.

Cuvinte-cheie: criminal în serie, profiling, analiză comportamentală, criminal organizat, criminal dezorganizat, Harold Shipman, Bota Grigore, tehnici de investigare

Key words: serial killer, profiling, behavioral analysis, organised criminal, disorganised criminal, Harold Shipman, Bota Grigore, investigation techniques

Mots-clé: criminal en série, profiling, analyse comportementelle, criminel organisé et désorganisé, Harold Shipman, Bota Grigore, techniques d'investigation

I. Considerații generale privind crima și criminalii în serie

1. Definiția criminalului în serie

În ultimii ani, subiectul infractorilor în serie a fost amplu dezbătut datorită creșterii numărului acestora la nivel internațional. Recent, a fost introdus termenul de "serial killer", care să definească acești criminali în serie, chiar dacă fenomenul există încă de pe vremea împăraților Nero și Caligula, care ucideau de plăcere, doar pentru a ieși din monotonia vieții de la curte. Fenomenul a continuat cu celebre cazuri precum Jack Spintecătorul și contesa Elisabeta Bathory, iar exemplele pot continua.

Astfel, la nivel doctrinar s-au propus diverse definiții a acestor criminali în serie, însă una dintre cele mai complete definiții este cea a Biroului Federal de Investigații (F.B.I.), care a introdus termenul de "serial killer", făcând referire la acel asasin care ucide trei sau mai multe victime, în locuri diverse și cu o perioadă de timp emotivă între o crimă și alta (cunoscută și sub numele de "cooling off time"). În cadrul fiecărui eveniment delictual, subiectul poate ucide mai mult de o victimă, poate alege victima întâmplător sau după mai multe urmăriri. Acesta are o impresie foarte bună despre sine și se consideră invincibil.

Procesul repetitiv poate fi explicat la criminalii în serie prin defectarea instinctualității de tip sexual în sensul formării unui mecanism repetitiv (bioinstinctual), care presează ciclic, determinând orientarea sexuală în direcția violului cu suprimarea vieții și pe care, episodic, psihopatul sexual, deși o conștientizează critic, nu o poate controla sau stăpâni.

Un exemplu în acest sens îl regăsim în cazul criminalului în serie William Heirenes, student al Universității din Chicago, care a scris pe o oglindă cu ajutorul rujului uneia dintre victime: "Pentru numele lui Dumnezeu, arestați-mă până nu mă apucă din nou. Nu mă pot abține!"

Astfel, un serial killer este motivat permanent (aflându-se sub presiune tensională orientată sexual) de frustrație repetitivă, experimentând un deficit de plăcere la finalul fiecărei crime, care nu reușește să-i satisfacă în întregime fantasmele. Ucigașul, cultivat de asemenea gânduri, își anticipează deja următoarea victimă, care în mintea lui ar fi victima perfectă și care l-ar conduce către împlinirea deplină.

În funcție de modalitatea în care s-au desfășurat crimele întâlnim criminali organizați și criminali dezorganizați.

2. Profilul personalității și modul de operare al criminalului organizat

În ceea ce privește profilul de personalitate și modul de operare al criminalului în serie organizat, acesta se identifică, de regulă, cu cel al psihopatului sexual.

Astfel, acest criminal în serie posedă un coeficient de inteligență ridicat, o capacitate de adaptare și improvizație excelentă, caută compania altora, alături de care se simte în largul său, însă dă dovadă de joc actoricesc în relațiile cu aceștia.

În ceea ce privește locul de muncă, de regulă se orientează către cele pentru care se solicită o calificare profesională, dar le părăsește repede din cauza atitudinii sale conflictuale și revendicative.

Situația este identică și în cazul relațiilor pe care le are criminalul în serie, care, deși sunt multiple ca număr, sunt puțin durabile, fiind cultivate în zona hedonist perversă, chiar masochistă pe suport sexual erotic.¹

Criminalul în serie organizat se bucură de un statut social în societate, astfel că nu interiorizează complexe de inferioritate (deseori subestimează sau sfidează poliția); se adaptează ușor situațiilor neprevăzute, își exteriorizează ușor trăirile și sentimentele și se profilează ca personalitate tip "pinotelian", insensibilă, egocentrică, imorală, fără simțul rușinii sau fără sentimentul de milă.

Capabil de a-și perfecționa crimele în timp conform propriilor fantasme, criminalul în serie organizat plănuiește atacul, își personalizează victima întocmai fantasmelor sale; locul crimei exprimă o logică, un mod de operare structurat, organizat, repetabil, gândit, menit a asigura succesul și satisfacția negăsite până atunci; își aduce arma proprie și nu o lasă la locul faptei după o crimă; șterge urmele de la locul faptei (amprente, sângele de pe haine sau podele, urmele de pași, dezbracă victima, își ascunde sau distruge hainele, ascunde cadavrul, etc. - situație des întâlnită în cazul violurilor urmate de moartea persoanei, când cadavrul este deplasat de la locul faptei și este ascuns sau distrus);

Totodată, criminalul în serie organizat urmărește în mass-media efectele crimei, cu precădere în cazurile în care lasă bilete la locul faptei cu diverse mesaje pentru oamenii legii.

De regulă, vorbim despre un criminal în serie semiimpotent, care violează și torturează victimele înainte de a le ucide (le strangulează, înțepă, etc.), caz în care violențele îl ajută să depășească impotența, nemaitrăind incapacitatea de a poseda victima.

3. Profilul personalității și modul de operare al criminalului dezorganizat

Situația este, în mare măsură, total diferită în cazul criminalului organizat. Analizând profilul de personalitate și modul de operare al serial killer-ului dezorganizat, crimele comise de acesta sunt, de regulă, spontane și imprevizibile.

Coeficientul său de inteligență este sub medie, de unde și capacitatea sa de adaptare și improvizație destul de săracă; este slab școlarizat, instruit și educat, iar activitatea sa socială, inserția profesională și relația de cuplu sunt mereu sub semnul întrebării; trăiește singur sau cu o rudă mai îndepărtată, izolat, motiv pentru care crima apare ca o consecință a evoluției unui mental dezorganizat; fiind destul de stângaci în relațiile cu cei din jur, poate intra în panică sau chiar blocaj comportamental, stârnind astfel suspiciunile acestora; de altfel, are o stimă de sine extrem de scăzută, fapt care îl face să refuze societatea și să o nege. De aici deducem și incapacitatea sa de a-și exterioriza emoțiile permanent refulate.²

În ceea ce privește locul crimei, acesta pare incoerent și lipsit de logică. Atacul asupra victimei este brusc, spontan, iar victima este aleasă la întâmplare, de regulă, din habitatul imediat. Nu vine pregătit cu arma la locul faptei, iar dacă totuși vine, o abandonează imediat după comiterea faptei; de regulă, locul faptei (descoperirea cadavrului) și locul crimei (locul suprimării vieții) coincid; criminalul dezorganizat obișnuiește să depersonalizeze victima, prin acoperirea, mutilarea sau distrugerea feței; fiind un impotent desăvârșit, pe cadavru apar semnificații cu

¹ Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014

² Butoi, Tudorel, *Criminali în serie: psihologia crimei*, Editura Phobos, București, 2003

simbolică sexuală (agresarea sau mutilarea zonelor sexuale, acesta fiind singurul mod prin care își poate satisface nevoia sexuală); de altfel, deseori, criminalul în serie dezorganizat își violează victima după ce îi suprimă viața, tocmai ca un răspuns al haosului său mental care nu poate controla victima cât este în viață; la locul faptei lasă foarte multe urme, calcă pe sânge, răvășește aparent fără logică și își însușește obiecte banale cu semnificație bizară, pe care ulterior le abandonează; hainele pătate de sânge nu sunt curățate sau ascunse, ci, dimpotrivă, lăsate la vedere în diverse magazine; scena crimei este întocmai expresia haosului său comportamental, a amprentei sale psiho-comportamentale.³

II. Amprenta psiho-comportamentală a infractorului în serie (profiling)

1. Aspecte generale privitoare la profiling

Profilul psihologic al infractorului ar putea fi definit ca o metodă de identificare a autorului infracțiunii, identificare bazată pe analiza pertinentă a modului de comitere a faptei, aspectele variate ale personalității criminale determinând individul să acționeze într-un anumit mod înainte, în timpul și după comiterea infracțiunii. Aceste aspecte pot fi ulterior combinate cu detaliile obiective, probele materiale ridicate de la fața locului și apoi comparate cu tipurile de personalitate și dezechilibrele psihice cunoscute, pentru ca, în final, să rezulte o descriere cât mai exactă și practică a autorului.⁴

"Practic, analiza amprentei psiho-comportamentale a infractorului în serie presupune acceptarea unei realități dinamice în derulare, a secvențelor comportamentale, forțând componenta psihologică a omului legii (organ de urmărire penală, procuror, judecător) să interpreteze motivațiile, intențiile, obiceiurile, raționamentele, logica, sensul, organizarea conduitelor criminogene, în ideea conturării profilului psihologic și în final, a preveni viitoare infracțiuni."⁵

Inițiativele realizării unui profil al infractorului au aparținut unor personalități distinse din diverse domenii (criminologi, psihologi, psihiatri, sociologi, etc.) care au analizat, de-a lungul timpului, devianțele comportamentale. Printre aceștia îi regăsim pe Cesare Beccaria, Cesare Lombroso (lucrarea "Omul criminal"), Enrico Ferri, etc.

2. Tehnici de profiling

2.1 Metoda FBI: analiza locului infracțiunii

Unitatea de Științe Comportamentale (The Behavioral Science Unit) înființată în anul 1972, în cadrul Academiei FBI, ca unitate de elită specializată în tehnici de profiling, cu sediul în Quantico, Virginia. Din acel moment, BSU a inițiat și dezvoltat numeroase tehnici, tactici și proceduri în cadrul unor programe de analiză comportamentală. Alături de această unitate, în cadrul FBI funcționează și Unitatea de Analiză Comportamentală (Behavioral Analysis Unit - BAU), ca departament al

³ Butoi, Tudorel, *Criminologie: comportamente criminale*, Editura Solaris Print, București, 2009

⁴ Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014, p. 66

⁵ 3. Butoi, Tudorel, *Psihologie judiciară*, Editura Trei, București, 2012, p. 46

Centrului Național de Analiză a Infracțiunilor Violente, care pune în aplicare metode investigative de analiză comportamentală în sprijinul investigațiilor criminale.⁶

Primul caz în care s-a demonstrat că profilul psihologic poate fi de ajutor în investigarea criminalilor în serie s-a petrecut în vara anului 1979, când o femeie de pe Coasta de Est a raportat că a fost violată. Ofițerul de investigație a analizat violul și a realizat că este vorba de un al șaptelea viol cu același mod de operare. De altfel, în cazurile anterioare, deși investigația ajunsese departe, nu furnizase niciun suspect. Astfel, s-a solicitat realizarea unui profil psihologic al suspectului.

Acesta descria suspectul ca fiind un bărbat alb de 25-30 de ani, divorțat sau despărțit, cu o slujbă marginală, dar cu studiile superioare parcurse, având o imagine proastă de sine. La trei zile după realizarea profilului au fost intervievați 40 de suspecti, iar unul dintre aceștia s-a dovedit a fi cel pe care îl căutau.

Metoda inițială de profiling a celor de la FBI a fost elaborată de agenții FBI Howard Teten și Pat Mullany și presupune formarea unei impresii de ansamblu asupra statusului mintal al infractorului plecând de la observarea globală a locului crimei. Ulterior, aceasta a fost parțial modificată de agenții Douglas și Ressler, care au conturat forma finală a metodei: analiza locului infracțiunii. Această metodă, așa cum este prezentată de cei de la FBI, se desfășoară în șase etape:⁷

b) Modelele de sistematizare a datelor

Această etapă presupune asamblarea tuturor informațiilor adunate în etapa precedentă într-un tipar logic, organizat, coerent. În urma sistematizării datelor, se poate stabili și dacă infracțiunea investigată face parte dintr-o serie comisă de același individ.

c) Interpretarea actului infracțional

Această etapă presupune reconstituirea evenimentelor și a acțiunilor specifice ale infractorului și ale victimei. Se urmărește înțelegerea rolului jucat de fiecare dintre participanți (victimă și agresor) în cele întâmplate.

Deseori, în cazurile infracțiunilor de omor, stabilirea identității victimei constituie punct de plecare în derularea activității de urmărire penală, iar în cazul dispariției unei persoane, când există indicii că aceasta ar fi putut fi victima unui omor, esențială este descoperirea cadavrului.

d) Determinarea profilului infractorului

În această etapă se realizează o listă de caracteristici ale posibilului infractor, listă ce poate viza un interval de vârstă, sexul, etnia, anumite trăsături fizice, greutatea, înălțimea, ocupația, pregătirea profesională, starea civilă, tipurile de locuință și mașină cele mai probabile, tulburări comportamentale.

e) Investigația propriu-zisă

Aceasta este etapa în care profilul realizat este incorporat în activitatea de investigare. De cele mai multe ori, profilul indică direcția în care investigatorii să-și concentreze atenția și resursele și să ajute la restrângerea cercului de suspecti.

⁶ Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014, p. 70

⁷ <http://vault.fbi.gov/Criminal%20Profiling>

f) Reținerea infractorului

În această ultimă etapă are loc confruntarea caracteristicilor unui suspect cu caracteristicile prezentate în cadrul celei de-a patra etape. Sigur că acest lucru nu este posibil dacă infractorul nu este prins. În SUA, procentul de cazuri în care a fost realizat un profil și care nu au fost rezolvate este mai mic de 50%.

La baza acestei metode, care este una dintre cele mai predate metode la ora actuală, regăsim și dihotomia infractor organizat - dezorganizat, în funcție de care sunt clasificate scenele crimelor. Sigur că există situații (ca în cazul criminalului Dennis Rader) în care o scenă a crimei să întrunească trăsăturile ambelor tipologii.

2.2 Metoda Canter / Metoda psihologiei investigate

Realizată de profesorul britanic David Canter, metoda se bazează, asemenea metodei FBI, pe statistică: "pornind de la o bază de date a infractorilor, se definesc tipologii, iar crimele cu autori (încă) necunoscuți sunt comparate cu cele cuprinse în tipologii. Această comparație are ca urmare realizarea unei liste cu caracteristicile probabile ale infractorului necunoscut. De altfel, unica distincție dintre metoda FBI și cea a profesorului Canter constă în faptul că acesta din urmă își actualizează constant bazele de date."⁸

Metoda lui Canter se bazează pe cinci aspecte ale interacțiunii dintre victimă și agresor, și anume:

a) Coerența interpersonală

Este reprezentată de presupunerea că infractorii vor relaționa cu victimele lor în același fel cum o fac cu persoanele pe care le întâlnesc zi de zi. O altă presupunere este aceea că victima simbolizează o persoană importantă din viața agresorului.

b) Tipul și locul comiterii infracțiunii

Acestea pot furniza informații relevante cu privire la mobilitatea infractorului și, în final, la domiciliul acestuia. Totodată, pot da informații referitoare la programul său și la viața personală.

c) Caracteristicile criminale

Sunt cele care îi permit analistului să ofere un profil cu trăsăturile cele mai probabile care îl pot caracteriza pe un anumit infractor.

d) Trecutul infracțional

Se referă la posibilitatea existenței unor activități criminale similare cu cele întreprinse anterior.

e) Alerta criminalistică

Acest ultim aspect face referire la acele elemente care dovedesc că un infractor cunoaște tehnicile de investigație și colectare a probelor, motiv pentru care se descoperă că acesta ar fi purtat mănuși sau a îndepărtat orice urmă (amprentă, sânge, etc.) de pe obiecte.

⁸ Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014, p. 83

Metoda profesorului a devenit cunoscută la nivel internațional în 1986, prin realizarea profilului infracțional al criminalului în serie britanic John Duffy, supranumit "Violatorul de pe calea ferată". Acesta, împreună cu prietenul său din adolescență, a ucis mai multe femei în anii 1980, pentru care a primit pedeapsa detențiunii pe viață.

2.3 Metoda geografică

David Canter a mai elaborat și conceptul de profiling geografic, concept în care a dezvoltat două modele de comportament ale făptuitorului: modelul "prădător", în care infractorul pleacă pentru scurt timp din habitatul său pentru a comite infracțiunea, și modelul "navetist", în care infractorul călătorește la o distanță mai mare față de zona sa de confort înainte de a se angaja în actul criminal.

Această metodă presupune evaluarea locațiilor crimelor în serie pentru a determina cea mai probabilă zonă în care locuiește făptuitorul. Totodată, această metodă este folosită în contextul investigării informative și judiciare a activității suspecților de terorism.

La baza acestei metode se află modelul Bretingham, conform căruia toți oamenii au un "spațiu de activitate" dependent de zona în care locuiesc, muncesc, iar acest spațiu produce un tipar distinct de deplasare prin oraș; aplicând acest model activității criminale putem deduce că un infractor trebuie să cunoască o anumită zonă înainte de a comite infracțiuni. Locul crimei este determinat de intersecția traseului de deplasare cu zona respectivă.

Astfel, prin profiling-ul geografic se prezic locurile cele mai probabile în care infractorul locuiește, lucrează sau relaționează.⁹

2.4 Metoda Turvey

Plecând de la observația că infractorii mint de cele mai multe ori atunci când vorbesc despre crimele lor, Brent Turvey, profesor de criminologie, criminalistică și profiling în cadrul Universității din Oklahoma, a elaborat o metodă de profiling potrivit căreia cea mai obiectivă probă referitor la cele întâmplate într-un act criminal o constituie reconstituirea comportamentului criminal care se desfășoară în patru etape:¹⁰

a) Analiza criminalistică echivocă

Aceasta este echivocă deoarece interpretarea probelor poate duce la mai multe semnificații, iar scopul acestei etape este de a evalua care este cea mai probabilă semnificație a dovezilor. Sursele analizei echivoce și a interpretării sunt: fotografiile, înregistrările, schițe ale scenei crimei, rapoartele investigatorilor, dovezile materiale găsite, etc.

⁹ Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014, p. 87

¹⁰ Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014, p. 93

b) Stabilirea profilului victimei

În această etapă se răspunde, practic, la întrebările "de ce?", "cum?", "unde?" și "când?" o anumită victimă a fost aleasă, informații care contribuie la identificarea infractorului.

Din experiența organelor judiciare s-a constatat că există mai multe tipuri de victime: victime identificate care nu doresc să declare nimic din diferite motive (rușine, teamă, neîncredere în autorități), victime identificate care doresc să ofere informații, dar nu doresc să fie implicate în procesul penal, victime identificate care doresc să participe în procesul penal (cazul ideal) și victime neidentificate.

c) Caracteristicile locului faptei

Această etapă se referă la trăsăturile scenei crimei determinate de deciziile infractorului privind victima, locul și semnificațiile acestora pentru el. Astfel, locul faptei este pus în relație cu alte scene ale unor crime asemănătoare și se stabilește modalitatea de abordare a victimei.

d) Caracteristicile infractorului

Această ultimă etapă evidențiază rezultatul obținut în urma parcurgerii pașilor anteriori. Sigur că profilul obținut este necesar să fie în permanență adaptat la noile probe și informații care apar pe parcursul investigației.

Aceste caracteristici se referă la conformația fizică, statul social și profesional, obiceiuri, prezența remușcărilor și a sentimentului de milă, nivelul de agresivitate, trecutul medical, etc.¹¹

3. Reconstituirea profilului psiho-comportamental al criminalilor în serie

3.1 Copilăria și adolescența

De-a lungul timpului s-a demonstrat că experiențele traumatice prin care trece un individ în copilărie și adolescență au o importanță deosebită în explicarea manifestării comportamentului criminalului în serie.

Analizându-se cazuistica, s-a constatat că, de regulă, criminalii în serie se încadrează într-una din următoarele categorii: copil ilegal, copil al unui părinte abuziv, orfan de unul sau de ambii părinți sau persoană cu o copilărie caracterizată de violențe fizice, psihologice și/sau sexuale manifestate de unul sau de ambii părinți.

Se observă, astfel, importanța cadrului familial, care, de multe ori, se prezintă a fi problematic, defectuos. Există mai multe tipuri de familii problematice¹², printre acestea numărându-se: tatăl periferic (puțin activ atât în rolul conjugal, cât și în cel de părinte, cu comportament agresiv față de soție și copii. Coeziunea familială este scăzută, iar figura centrală este cea a mamei. Copilul are două opțiuni: să își asume tatăl drept model (are tendința să repete același comportament) sau preia un alt model.

3.3 Aplicarea profilului psihologic în investigarea crimelor în serie

Profilul psihologic, ca tehnică de investigare folosită în cazul criminalilor în serie, prezintă câteva elemente specifice, mai ales în cazul crimelor în serie cu

¹ Turvey, E. Brent, *Criminal Profiling: An Introduction to Behavioral Evidence Analysis*, Editura Academic Press, 2011

² Mitrofan, Nicolae; Zdrenghea, Voicu; Butoi, Tudorel, *Psihologie judiciară*, Casa de editură și presă "Șansa", București, 1997, p. 280

conotație sexuală, precum: evaluarea victimei, individualizarea locului și pregătirii crimei, obiectul cu care s-a ucis, ce s-a întâmplat cu arma, evaluarea agresiunii, activitatea asupra victimei, existența diverselor semne de agresiune fizică, tortură, dominare, sadism și, în final, corpul victimei, scena crimei și semnătura.

Este necesar de precizat faptul că profilul psihologic este probabilistic și nu are o certitudine totală. De altfel, după datele F.B.I. în 72% din cazuri profilul a inițiat cercetările, în 20% din cazuri a fost util pentru a crea o listă de suspecți și doar în proporție de 17% din cazuri a contribuit în mod direct la capturarea criminalilor.¹³

4. Studiu privind criminalii în serie

4.1 Nivel internațional

Cazul Harold Shipman

Shipman s-a născut în 1946, în localitatea Hyde din Marea Britanie. În 1970, a absolvit Facultatea de Medicină și, treptat, a devenit un membru respectat al comunității. Doctor în medicină primară, în anul 2000, acesta a fost condamnat la 15 sentințe consecutive de închisoare pe viață. După procesul acestuia, o anchetă mai amănunțită a scos la iveală un total de 215 victime, 80% femei, de a căror moarte era vinovat doctorul Shipman. Ancheta oficială asupra carierei doctorului a condus la stabilirea unui număr de 250 de victime, 215 dintre acestea fiind identificate. Legislația britanică referitoare la sistemul de sănătate a fost revizuită ca urmare a procesului "doctorului morții".

Acesta s-a sinucis în camera sa de detenție în a Penitenciarului Wakefield, la data de 13 ianuarie 2004.

Modul de operare al doctorului Shipman este asemănător celui criminalului organizat și constă în administrarea unei doze letale de heroină pacienților săi, după care semna certificatele de deces și modifica diagnosticul medical al victimelor. Majoritatea victimelor sale au fost femei în vârstă, cea mai tânără având vârsta de 41 de ani.¹⁴

4.2 Nivel național

Cazul Bota Grigore

Bota Grigore a comis trei omoruri la data de 10.07, 03.08 și 7.08.2010. Ulterior, au mai fost descoperite alte cinci cadavre în râul Săsar din municipiul Baia Mare și pe malurile acestuia, cu care susținea că nu are nicio legătură. La finalul anchetei, Bota Grigore mărturisea, într-o discuție care se voia a fi confidențială între el și organul de urmărire penală care îl audia, numărul real al victimelor sale. Ca mod de operare, Bota Grigore aborda victimele în timpul nopții, toate acestea de sex masculin, din categoria boschetarilor. Acesta le cerea victimelor să săvârșească perversiuni sexuale, ca mai apoi să le lovească cu obiecte contondente, de regulă, pietre.

¹³ Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014, p. 120

¹⁴ Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014, p. 42-43

Semnătura lui Bota Grigore era dată de excesul de violență, de ascunderea și poziționarea cadavrelor. Aceste caracteristici comune coroborate cu categoria din care făceau parte victimele, locul și timpul comiterii, obiectul vulnerant și mobilul, conduc la concluzia aceluiași autor.

În ceea ce privește tipologia, Bota Grigore a fost catalogat ca un criminal de tip mixt, atât organizat, cât și dezorganizat. Elementele tipice întâlnite în cazul infractorului organizat, care se regăseau și în cazul său sunt premeditarea, victimele necunoscute, capacitatea de a purta o conversație normală, controlată și ascunderea cadavrului la unele fapte.

Pe de altă parte, în cazul aceluiași individ întâlnim și elemente specifice criminalului dezorganizat, precum neascunderea unor cadavre, lipsa controlului în câmpul infracțional, iar arma este lăsată la locul faptei.¹⁵

¹⁵ Vasile, Viorel, Studiu privind criminalii în serie autohtoni, Revista Română de Criminalistică, nr. 5, București, 2013

Bibliografie

Tratate, cursuri

1. Butoi, Tudorel; Stolojescu, Grigore; Ștefan, Cristian - Eduard; *Analiza comportamentală în procesul penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2014
2. Butoi, Tudorel, *Criminali în serie: psihologia crimei*, Editura Phobos, București, 2003
3. Butoi, Tudorel, *Psihologie judiciară*, Editura Trei, București, 2012
4. Butoi, Tudorel, *Criminologie: comportamente criminale*, Editura Solaris Print, București, 2009
5. Vasile, Viorel, *Investigarea crimelor și criminalilor în serie*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2013
6. Vasile, Viorel, *Studiu privind criminalii în serie autohtoni*, Revista Română de Criminalistică, nr. 5, București, 2013
7. Turvey, E. Brent, *Criminal Profiling: An Introduction to Behavioral Evidence Analysis*, Editura Academic Press, 2011
8. Mitrofan, Nicolae; Zdrenghia, Voicu; Butoi, Tudorel, *Psihologie judiciară*, Casa de editură și presă "Șansa", București, 1997

Resurse internet

<http://www.apa.org/monitor/julaug04/criminal.aspx>
<http://vault.fbi.gov/Criminal%20Profiling>
<http://www.all-about-forensic-psychology.com>

